

The Application of The Five Powers (Pañca Bala) to Promote Political Awareness of People in Ban Kluai Sub-District, Mueang District, Sukhothai Province

การประยุกต์หลักพลัง 5 เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชน
ในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

Received: Feb 27, 2026

Revised: Apr 3, 2026

Accepted: Apr 7, 2026

Suvit Uambun (สุวิทย์ อ่วมบุญ)*

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

วิทยาลัยสงฆ์แพร่, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Sayan Innunjai (สายัณห์ อินันใจ)

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

วิทยาลัยสงฆ์แพร่, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Phrakrusoponkittibundit (พระครูโสภณกิตติบัณฑิต)

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

วิทยาลัยสงฆ์แพร่, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*Corresponding Author Email: suwitaoomboon@gmail.com

Abstract

The objectives of this research article aim to 1) to study the level of political awareness among people in Ban Kluai Sub-district, Mueang District, Sukhothai Province, 2) to examine the relationship between the Five Powers (Pañcabalas) and the political awareness of people in Ban Kluai Sub-district, Mueang District, Sukhothai Province and 3) to propose the application of the Five Powers to promote political awareness among people in the same area. This study employed a mixed-methods research design. The quantitative research component utilized a survey method with a questionnaire administered to a sample of 391 participants, determined through Taro Yamane's formula with a 0.05 margin of error. The qualitative research component involved in-depth interviews with 10 key informants to support and enrich the quantitative findings.

The research results revealed that:

1. The overall level of the Five Powers among people in Ban Kluai Sub-district, Mueang District, Sukhothai Province was at a high level, and the overall level of political awareness was also high.
2. The relationship between the Five Powers and political awareness showed a high positive

correlation ($R=0.779^{**}$) at the 0.01 significance level, thus confirming the research hypothesis.

3. The application of the Five Powers to enhance political awareness emphasizes rational confidence, diligent dissemination of information, awareness of civic rights and duties, firm tolerance toward differing opinions, and the use of discernment in selecting political leaders.

Keyword: Application; Five Powers (Pañcabalas); Political Awareness of Citizens

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพละ 5 กับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย และ 3) เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพละ 5 เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 รูปหรือคน เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย ระดับหลักพละ 5 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพละ 5 กับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($R = 0.779^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน
3. การประยุกต์หลักพละ 5 เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย เน้นสร้างความเชื่อมั่นด้วยเหตุผล เพียรเผยแพร่ข้อมูล ตระหนักในสิทธิหน้าที่ ตั้งมั่นรับมือความเห็นต่าง และใช้วิจารณญาณในการคัดเลือกผู้นำ

คำสำคัญ: การประยุกต์; หลักพละ 5; การรับรู้ทางการเมืองของประชาชน

บทนำ

ระบอบประชาธิปไตยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมือง ภายใต้หลักการ “การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” แม้ประเทศไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตั้งแต่ พ.ศ. 2475 แต่การพัฒนาทางการเมืองตลอดกว่า 9 ทศวรรษที่ผ่านมายังคงเผชิญกับอุปสรรคเชิงโครงสร้างและวัฒนธรรมทางการเมือง (ประสาร อังกนิษฐ์, 2550) ความเปราะบางนี้สะท้อนผ่านการรัฐประหารและการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญบ่อยครั้ง ซึ่งนักวิชาการระดับสากลมักเปรียบเทียบถึงสภาวะ “ถดถอย” (Recession) หรือ “ผุกร่อน” (Erosion) ของประชาธิปไตยที่อำนาจการตรวจสอบและสิทธิเสรีภาพถูกกดทอนลงทีละน้อย (Diamond & Plattner, 2015)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้พยายามวางรากฐานการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามฝ่าย คือ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ เพื่อสร้างดุลยภาพทางการเมือง (เชาวนะ ไตรมาศ, 2546) พร้อมทั้งบัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในมาตรา 41 (1) ซึ่งถือเป็นต้นทางสำคัญของการสร้าง “การรับรู้ทางการเมือง” (Political Perception) อันเป็นเงื่อนไขพื้นฐานในการตัดสินใจทางการเมืองอย่างมีเหตุผล (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติประชาชนจำนวนมากยังคงติดกับดักปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเนื่องด้วยภาระในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้เกิดความเบื่อหน่ายและขาดการตรวจสอบถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ (พระมหากษัตริย์ วชิรญาณ, 2564; รั้งสรรค์ หอมหวล, 2558)

ปัญหาการขาดการรับรู้ทางการเมืองมิได้ส่งผลเพียงแค่ระดับโครงสร้างชาติ แต่ยังส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของประชาชน ทั้งในด้านนโยบายสาธารณะ ราคาสินค้า และคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นที่ประชาชนมักถูกชักจูงในทางที่ผิดได้ง่ายเนื่องจากขาดการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ (คงชิต ชินสิญจน์, 2563; วัฒนา อัศวพานิช, 2560) สำหรับพื้นที่ตำบลบ้านกล้วย อำเภอมะนัง จังหวัดสุโขทัย แม้จะเป็นชุมชนที่มีรากฐานทางศิลปวัฒนธรรมและศรัทธาในทางพระพุทธศาสนาที่เข้มแข็ง แต่ในมิติทางการเมืองพบว่า ประชาชนยังไม่สามารถเชื่อมโยงหลักธรรมหรือสิทธิหน้าที่ของตนเข้าสู่กลไกท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่ยังคงจำกัดอยู่ในรูปของกิจกรรมทางสังคมมากกว่าการเสนอแนะนโยบายเชิงรุก (เทศบาลตำบลบ้านกล้วย, 2567)

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการบูรณาการ “หลักพละ 5” ในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วย ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2564) เข้ากับ “ทฤษฎีการระดมการรับรู้” (Cognitive Mobilization Theory) เพื่อสร้างพลเมืองที่ตื่นรู้ โดยการใช้ “สติ” ในการกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร และใช้ “ปัญญา” ในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองอย่างเท่าทัน การนำหลักพละ 5 มาประยุกต์ใช้ จึงเปรียบเสมือนการสร้าง

ภูมิคุ้มกันทางจิตใจและสติปัญญาให้แก่ประชาชน ให้มีความกล้าคิด กล้าแสดงออก และมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยระดับฐานรากให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพละ 5 กับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพละ 5 เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์

การประยุกต์ (Application) เป็นกระบวนการสำคัญที่เป็นรากฐานของความก้าวหน้าและการแก้ปัญหาของมนุษย์ในหลากหลายมิติ นักวิชาการได้ให้ความหมายในทิศทางเดียวกันว่าการประยุกต์คือการนำความรู้ ทฤษฎี หลักการ หรือวัตถุดิบของที่มีอยู่เดิม มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยหัวใจสำคัญไม่ได้อยู่ที่การลอกเลียนแบบแต่อยู่ที่การปรับเปลี่ยน (Adaptation) ให้เหมาะสมกับบริบท สภาพ และสภาพแวดล้อมที่เฉพาะเจาะจง (เทพพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ, 2540) แนวคิดของ สมชาติ ไตรักษา (2558) ที่อธิบายว่า การประยุกต์คือการนำทฤษฎีหรือความรู้มาใช้ประโยชน์ในสถานะที่เฉพาะเจาะจง โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบท ไม่ใช่การนำมาใช้ทั้งดุ้น แต่ต้องมีการดัดแปลงเพื่อให้ตอบโจทย์สถานการณ์จริงและเกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์สูงสุด (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2554)

ในส่วนของการบวนการแปลงความรู้สู่การปฏิบัติ นั้น มีทฤษฎีสำคัญที่อธิบายกลไกนี้ไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Theory) ของ David A. Kolb (1984) ซึ่งอธิบายวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การมีประสบการณ์เชิงรูปธรรม (Concrete Experience)
- 2) การสังเกตและไตร่ตรอง (Reflective Observation)
- 3) การสร้างแนวคิดเชิงนามธรรม (Abstract Conceptualization)
- 4) การทดลองปฏิบัติในบริบทใหม่ (Active Experimentation)

วงจรนี้ชี้ให้เห็นว่าการประยุกต์ไม่ใช่การกระทำเพียงครั้งเดียวแต่เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่หมุนเวียนไปตลอด

นอกจากนี้ Donald A. Schön (1983) ได้เสนอแนวคิดการปฏิบัติอย่างสะท้อนคิด (Reflective Practice) ซึ่งมองว่าในวิชาชีพชั้นสูงหรือการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การประยุกต์ต้องอาศัยการไตร่ตรองทั้งในขณะปฏิบัติ (Reflection-in-action) และหลังการปฏิบัติ (Reflection-on-action) เพื่อปรับวิธีแก้ปัญหาหน้างานให้เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะหน้า ไม่ใช่นำวิธีติดกับทฤษฎีในตำราเพียงอย่างเดียว ในขณะที่ Peter M. Senge (1990) ได้ขยายมุมมองสู่ระดับองค์กรด้วยแนวคิด “องค์กรแห่งการเรียนรู้” (Learning Organization) ที่เน้นการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อบูรณาการความรู้ที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนองค์กร ความสำคัญของการประยุกต์นั้นแบ่งออกได้เป็นหลายระดับ ตั้งแต่ระดับงานที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดข้อจำกัดในการแก้ปัญหาของสมอง ทำให้เกิดมุมมองที่หลากหลายและทางออกที่ไม่จำกัด ระดับองค์กรที่นำไปสู่ความเป็นเลิศและการพัฒนานวัตกรรม ไปจนถึงระดับประเทศที่เป็นศิลปะการบริหารจัดการเพื่อความผาสุกของประชาชน โดยการประยุกต์ที่ดีจะช่วยลดความเสี่ยงจากการลอกเลียนแบบ และช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันภายใต้บริบทแวดล้อมที่หลากหลาย (แพรวกัทร เขียวชะอุ่ม, 2567)

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ทางการเมือง

การรับรู้ทางการเมือง (Political Awareness) เป็นปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดพฤติกรรมทางการเมืองมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย Robert E. Lane (1962) อธิบายว่าการรับรู้ทางการเมืองหมายถึงระดับความเข้าใจและตระหนักถึงข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย และโครงสร้างทางการเมือง ซึ่งมีอิทธิพลต่อทัศนคติและการกระทำของบุคคล กระบวนการรับรู้นี้มีความซับซ้อนทางจิตวิทยา เริ่มต้นจากการรับสัมผัสผ่านประสาทสัมผัสต่างๆ เข้าสู่การแปลความหมาย ซึ่งมนุษย์มักจะเลือกรับรู้เฉพาะสิ่งเร้าที่มีความหมายต่อตนเอง โดยผ่านตัวกรองทางสรีระและจิตวิทยา เช่น ประสบการณ์เดิม ทัศนคติ ความสนใจ และบุคลิกภาพ (ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ, 2529; เสรี ชังภัย, 2551)

องค์ประกอบของการรับรู้ทางการเมืองประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ คือ

- 1) ความสนใจทางการเมือง (Attentiveness) ซึ่งหมายถึงการติดตามข่าวสารอย่างต่อเนื่อง
- 2) ความรู้ทางการเมือง (Knowledge) คือการมีข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระบบและวัตถุทางการเมือง

3) ความเข้าใจเชิงปัญญา (Cognition) ซึ่งเป็นความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ทางการเมืองต่างๆ เข้าด้วยกันให้เป็นภาพรวม (Zaller, 2003; Denk & Olson, 2018) นอกจากนี้ Banducci และ Karp (2007) ได้เสนอแนวคิดเรื่องการระดมการรับรู้ (Cognitive Mobilization) ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกเชื่อมโยงจากความรู้และการสื่อสารไปสู่การมีส่วนร่วม โดยแบ่งเป็นด้านการรับรู้ (Cognitive Awareness) ด้านการสื่อสาร (Communicative Awareness) และด้านการมีส่วนร่วม (Participatory Awareness) ซึ่งท้ายที่สุดจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม (Behavioral Impact) ทำให้ประชาชนมีวิจาร์ณญาณและตัดสินใจทางการเมืองได้อย่างมีคุณภาพ

กระบวนการสร้างการรับรู้ทางการเมืองไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่ผ่านกระบวนการเรียนรู้และกล่อมเกลาทางการเมือง (Political Socialization) จากสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ได้แก่ ครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน ซึ่งทำหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม และความเชื่อทางการเมืองจากรุ่นสู่รุ่น (กนลา สุขพานิช, 2532) ในประเทศที่มีความเข้มแข็งทางประชาธิปไตย กระบวนการนี้จะช่วยสร้างพลเมืองที่รู้เท่าทัน มีเหตุผล และมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้ยั่งยืน (สมศักดิ์ เกียวกิ่งแก้ว, 2526) กล่าวโดยสรุปคือ การรับรู้ทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยทั้งการได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง (Knowledge) และกระบวนการคิดวิเคราะห์ประยุกต์ใช้ข้อมูลนั้น (Application/Cognition) เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถ่องแท้และนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมในฐานะพลเมือง

1. สำคัญด้านการประยุกต์ (Application) การประยุกต์ไม่ใช่เพียงการนำความรู้มาใช้หรือการลอกเลียนแบบ แต่หัวใจสำคัญคือ “การปรับเปลี่ยน” (Adaptation) องค์ความรู้ ทฤษฎี หรือหลักการที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท สภาพแวดล้อม และสถานการณ์เฉพาะหน้า เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์สูงสุดในเชิงกระบวนการ

2. สำคัญด้านการรับรู้ทางการเมือง (Political Awareness) การรับรู้ทางการเมืองเป็นรากฐานของพฤติกรรมในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาที่ผ่านการคัดกรองจากประสบการณ์และทัศนคติส่วนบุคคล โดยไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เกิดจาก “การกล่อมเกลาทางการเมือง” (Political Socialization) ผ่านครอบครัว โรงเรียน และสื่อมวลชนองค์ประกอบของการรับรู้ที่มีคุณภาพประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ ความสนใจ (Attentiveness) การติดตามข่าวสารความรู้ (Knowledge) การมีข้อมูลข้อเท็จจริงความเข้าใจเชิงปัญญา (Cognition) ความสามารถในการเชื่อมโยงเหตุผลและภาพรวม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธีซึ่งรวมการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกันโดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีสิทธิเลือกตั้ง และอาศัยอยู่ในเขตตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 16,077 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุโขทัย, 2563) กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 391 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือหลักคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

บุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้) เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการประยุกต์หลักพละ 5 ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสัทธา วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชน ครอบคลุมด้านการรับรู้ความรู้ การสื่อสาร การมีส่วนร่วม และผลกระทบต่อพฤติกรรม โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale 5 ระดับ

1.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนวิชาการ ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด
- 2) ร่างข้อคำถามและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
- 3) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่า 0.872 แสดงว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงจำนวน 30 ชุด และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่าได้ค่าเท่ากับ 0.890 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (0.70) จึงถือว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นสูง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยใช้ตามหลักการของ Best (1981)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์หลักพละ 5 กับการรับรู้ทางการเมือง โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 รูปหรือคน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่รอบด้าน ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มนักวิชาการ/นักปฏิบัติการด้านพระพุทธศาสนา 2 รูป เช่น เจ้าคณะอำเภอเมืองสุโขทัย
- 2) กลุ่มนักวิชาการ/นักปฏิบัติการด้านรัฐศาสตร์ 2 คน จากเทศบาลตำบลบ้านกล้วย
- 3) กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น 2 คน เช่น นายกเทศมนตรี และรองปลัดเทศบาล
- 4) กลุ่มผู้นำชุมชน 2 คน ได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน
- 5) กลุ่มตัวแทนประชาชนในพื้นที่ 2 คน

2.2 เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structured In-depth Interview) ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดเรื่องพละ 5 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดย

- 1) ขอนหนังสืออนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัด

2) ลงพื้นที่สัมภาษณ์ด้วยตนเองตามนัดหมาย โดยใช้วิธีการบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญ

3) ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยขอหนังสืออนุเคราะห์จากวิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อประสานงานนัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ตามประเด็นที่กำหนด โดยใช้วิธีจดบันทึกและบันทึกเสียงประกอบ เพื่อนำข้อมูลดิบที่ได้ไปวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาถอดเทป แยกแยะประเด็นตามกรอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และทำการสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับบริบททางสังคมและหลักพุทธธรรม เพื่อนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบความเรียง (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษานักวิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับการประยุกต์หลักพระ 5 เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มีผลดังนี้

1. ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย หลักพระ 5 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านปัญญา (ความรู้ทั่วชัด) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านลัทธิ (ความเชื่อด้วยปัญญา) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านสติ (ความระลึกได้) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านวิริยะ (ความเพียร) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสมาธิ (ความตั้งใจมั่น) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ตามหลักพระ 5

หลักพระ 5	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านลัทธิ (ความเชื่อด้วยปัญญา)	4.38	0.60	มาก
2. ด้านวิริยะ (ความเพียร)	4.02	0.64	มาก

ตารางที่ 1 ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย
ตามหลักผล 5 (ต่อ)

หลักผล 5	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. ด้านสติ (ความระลึกได้)	4.33	0.66	มาก
4. ด้านสมาธิ (ความตั้งใจมั่น)	3.86	0.79	มาก
5. ด้านปัญญา (ความรู้ทั่วชัด)	4.44	0.56	มาก
ภาพรวม	4.20	0.65	มาก

2. ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย ด้านรัฐศาสตร์ 4 ด้าน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ด้านการรับรู้และความรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านผลกระทบของการรับรู้ต่อพฤติกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านการสื่อสาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย
ด้านรัฐศาสตร์ 4 ด้าน

การรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบล บ้านกล้วยอำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการรับรู้และความรู้	3.85	0.77	มาก
2. ด้านการสื่อสาร	3.68	0.84	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วม	3.40	0.92	ปานกลาง
4. ด้านผลกระทบของการรับรู้ต่อพฤติกรรม	3.82	0.77	มาก
ภาพรวม	3.68	0.82	มาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักผล 5 กับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย พบว่า โดยภาพรวมหลักผล 5 กับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมือง จังหวัดสุโขทัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($R = .779^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักผล 5 กับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ตัวแปรตาม				
	การรับรู้ทางการเมืองของประชาชน				
ตัวแปรอิสระ	Y1	Y2	Y3	Y4	Y
X1	.659**	.588**	.556**	.662**	.647**
X2	.568**	.678**	.645**	.618**	.645**
X3	.577**	.616**	.598**	.616**	.678**
X4	.485**	.574**	.618**	.485**	.662**
X5	.647**	.678**	.551**	.676**	.707**
X	.716**	.630**	.511**	.669**	.779**

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการประยุกต์หลักผล 5 เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ 1. ด้านลัทธิ (ความเชื่อด้วยปัญญา) 2. ด้านวิริยะ (ความเพียร) 3. ด้านสติ (ความระลึกได้) 4. ด้านสมาธิ (ความตั้งใจมั่น) และ 5. ด้านปัญญา (ความรู้ทั่วชัด)โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านลัทธิ (ความเชื่อด้วยปัญญา) มุ่งสร้างความเชื่อมั่นด้วยปัญญาเพื่อให้ประชาชนพิจารณานักการเมืองอย่างมีเหตุผลและตระหนักในสิทธิหน้าที่ ผ่านการกล่อมเกล่าและการให้ความรู้ที่เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยอาศัยความร่วมมือของภาครัฐ ผู้นำท้องถิ่น และคนรุ่นใหม่เพื่อปลูกฝังความเคารพในระบอบประชาธิปไตย อันนำไปสู่การตื่นรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ในระดับชุมชน

2. ด้านวิริยะ (ความเพียร) มุ่งเน้นความเพียรพยายามอย่างต่อเนื่องในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านกิจกรรมทางศาสนา เวทีประชาคม และสื่อสมัยใหม่ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลอย่างรอบด้าน โดยเน้นการสร้างความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการกระตุ้นให้คนรุ่นใหม่และผู้ที่ขาดความสนใจทางการเมือง เห็นคุณค่าของการแสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งความเพียรเชิงรุกนี้เป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้เกิดการตื่นรู้และสร้างพลังทางการเมืองอย่างยั่งยืนในชุมชน

3. ด้านสติ (ความระลึกได้) มุ่งเน้นการกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักในสิทธิ หน้าที่ และบทบาทความเป็นพลเมือง ผ่านกิจกรรมและสื่อที่หลากหลายของหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ โดยปลูกฝังจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบ ความเป็นกลาง และความสามัคคี เพื่อให้เกิดการตื่นรู้ทางการเมืองบนพื้นฐานของสติที่รับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

4. ด้านสมาธิ (ความตั้งใจมั่น) มุ่งสร้างความตั้งใจและความสงบทางอารมณ์ในการรับมือกับความเห็นต่างทางการเมือง โดยอาศัยหลักธรรมเป็นเครื่องมือจัดการความขัดแย้งและส่งเสริมความสามัคคี ทั้งนี้ ผู้นำชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นร่วมกันปลูกฝังการยอมรับผลการเลือกตั้ง การใช้เหตุผล และความเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง เพื่อให้ประชาชนตั้งมั่นในความสุจริตและยึดถือประโยชน์ส่วนรวม อันจะนำไปสู่ความสงบและการร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ในพื้นที่

5. ด้านปัญญา (ความรู้ทั่วชัด) มุ่งเน้นการใช้วิจารณ์ญาณวิเคราะห์ข้อมูลและนโยบายเพื่อคัดเลือกผู้นำที่มีคุณภาพ ผ่านการจัดเวทีสาธารณะและการเพิ่มช่องทางเข้าถึงข้อเท็จจริงอย่างเท่าเทียม โดยส่งเสริมให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลด้วยเหตุผลและการวิเคราะห์ร่วมกันในระดับครอบครัวและชุมชน เพื่อสร้างการเรียนรู้ทางการเมืองที่รอบด้าน อันนำไปสู่การตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมีคุณภาพและรับผิดชอบต่อส่วนรวม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนักวิจัยจึงนำผลการวิจัยมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พบว่า ตามหลักพละ 5 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านปัญญา (ความรู้ทั่วชัด) รองลงมา ได้แก่ ด้านลัทธิ (ความเชื่อด้วยปัญญา) ด้านสติ (ความระลึกได้) ด้านวิริยะ (ความเพียร) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสมาธิ (ความตั้งใจมั่น) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรินทร์ จินดาวงศ์ (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ” ผลการวิจัยพบว่า หลักพละ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หลักพละ 5 สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

ระดับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรับรู้และความรู้ รองลงมา ได้แก่ ด้านผลกระทบของการรับรู้ต่อพฤติกรรม ด้านการสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากการกล่อมเกล้าทางการเมืองผ่านสื่อและสถาบันต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองสูงขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและสังคม ทำให้การรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับที่สูงตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระชินกร สุจิตโต (ทองดี) (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ระดับการสื่อสารสูงบ่งชี้ว่าประชาชนสามารถ

เข้าถึงและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้ดี

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพละ 5 กับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า หลักพละ 5 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r = 0.779^{**}$) อาจเป็นเพราะว่า หลักพละ 5 เป็นธรรมเนียมอันเป็นกำลังที่เสริมสร้างความเข้มแข็งมั่นคงภายใน และเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ประชาชนสามารถรับมือกับข้อมูลทางการเมืองที่ซับซ้อนได้อย่างมีคุณภาพ และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระพีระนัทร พุทธมสโร (เนื่อทอง) (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพละ 4 กับบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นสำหรับการพัฒนาชุมชนในเทศบาลตำบลจักราช จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า หลักพละ 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่มีความเชื่อมโยงกับหลักพละ 5 กับบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นสำหรับการพัฒนาชุมชนในเทศบาลตำบลจักราช มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($R = 0.778^{**}$) นักการเมืองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีพลังความรู้ความสามารถ (ปัญญาพละ) ที่จะสามารถคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและใช้ปัญญาเป็นตัวพิจารณาปัญหาของคนในชุมชนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุัททยา ลินชัย (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมแห่งการสงเคราะห์กับการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมือง มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($R = 0.800^{**}$) การสื่อสารทางการเมืองที่ดีต้องประกอบด้วย ปิยวาจา (วาจาเป็นที่รัก) ซึ่งจำเป็นต้องใช้สติและปัญญาในการกลั่นกรองข้อมูล การสื่อสารที่มีคุณภาพตามหลักธรรมจะช่วยเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิเสรีภาพบทบาทของตนในฐานะเป็นพลเมืองที่เหมาะสมและสร้างความเชื่อมั่น (ศรัทธาพละ) ต่อกระบวนการทางการเมือง

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการประยุกต์หลักพละ 5 เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พบว่า ควรมุ่งเน้นการสร้างเชื่อมั่นด้วยปัญญาให้ประชาชนพิจารณานักการเมืองอย่างมีเหตุผลและตระหนักถึงสิทธิของตนในระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมความเพียรพยายามอย่างต่อเนื่องในการเผยแพร่ความรู้และข้อมูลทางการเมืองทั้งผ่านกิจกรรมศาสนา เวทีประชาคมและช่องทางสื่อสารสมัยใหม่ กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ และบทบาทของตนในฐานะพลเมือง พร้อมจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจทางการเมืองอย่างถูกต้อง มุ่งสร้างความสงบทางอารมณ์และความตั้งมั่นทางจิตใจในการรับมือกับความเห็นต่างทางการเมือง โดยใช้หลักธรรมเป็นแนวทางจัดการความขัดแย้งและส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน และมุ่งเน้นให้ประชาชนใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารและคัดเลือกผู้นำที่มีคุณภาพ โดยจัดเวทีสาธารณะให้ผู้สมัครนำเสนอวิสัยทัศน์อย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาชาติร์ ชาครชโย (ลอดคำทุย) (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การตื่นตัว

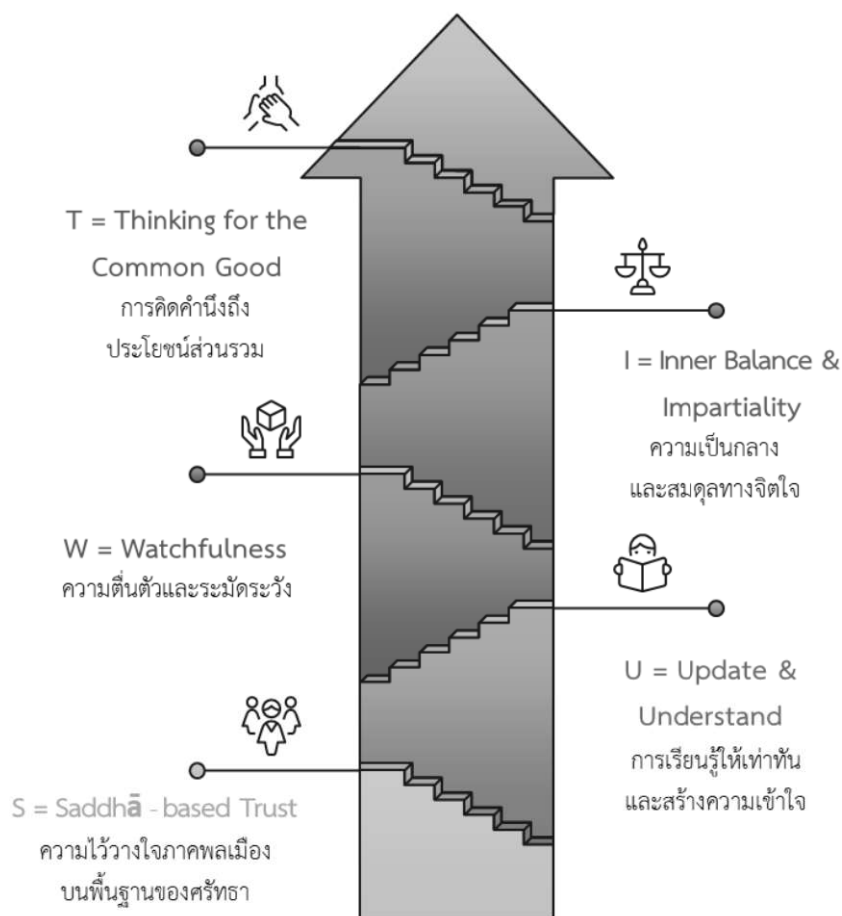
ทางการเมืองของประชาชนในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปในอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี” พบว่าใช้สัทธิพลในการปลูกฝังความเชื่อมั่นต่อระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ใช่เรื่องไกลตัว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของ ชฎารัตน์ ไชยบุญตา (2567) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นของเทศบาลตำบลพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร” พบว่า การใช้ปัญญาเป็นส่วนสำคัญของการตื่นตัวทางการเมือง เพราะปัญญาจะช่วยให้เราทำความเข้าใจกับสถานการณ์ทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น เมื่อประชาชนใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรองและคิดหาทางออกของปัญหาชุมชนได้ จะนำไปสู่การตัดสินใจแก้ไขปัญหามาตรึมชนได้อย่างเหมาะสม สิ่งนี้สนับสนุนบทบาทของปัญญาพลในการสร้างวิจารณ์ญาณที่จำเป็นสำหรับการเลือกสรรสิ่งที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาการประยุกต์หลักพล 5 เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

โดยการประยุกต์หลักพล 5 ได้แก่ 1) ด้านสัทธิ 2) ด้านวิริยะ 3) ด้านสติ 4) ด้านสมาธิ และ 5) ด้านปัญญา เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเน้นให้เกิดความเข้มแข็งทางจิตใจและปัญญาในการคิด วิเคราะห์ และปฏิบัติทางการเมือง การส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจและจิตสำนึกทางการเมืองผ่านการสื่อสาร การมีส่วนร่วม และกิจกรรมชุมชน โดยคาดหวังให้ประชาชนมีความรู้เชิงระบบ เห็นคุณค่าของประชาธิปไตย และเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ 1) ด้านการรับรู้และความรู้ 2) ด้านการสื่อสาร 3) ด้านการมีส่วนร่วม และ 4) ด้านผลกระทบของการรับรู้ต่อพฤติกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพพลเมืองให้มีความรู้เท่าทันทางการเมือง มีคุณธรรมและมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนในสังคมประชาธิปไตย สามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ SUWIT MODEL

การส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

(ที่มา: สุวิทย์ อ่วมบุญ และคณะ, 2568)

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพละ 5 เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางการเมืองของประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย” ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้เป็น SUWIT MODEL สรุปได้ดังนี้

1. **S = Saddhā-based Trust** (ความไว้วางใจภาคพลเมืองบนพื้นฐานศรัทธา) การประยุกต์ใช้สัทธาพละหรือกำลังแห่งศรัทธา เพื่อสร้างรากฐานความเชื่อมั่นที่ตั้งอยู่บนปัญญาและเหตุผลไม่ใช่การเชื่ออย่างงมงาย ประชาชนต้องมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย เชื่อว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติรวมถึงมีความเชื่อมั่นในสิทธิและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมือง ภายใต้หลักการประชาธิปไตย

2. **U = Update & Understand** (การเรียนรู้ให้เท่าทันและสร้างความเข้าใจ) การประยุกต์ใช้วิธีพละหรือกำลังแห่งความเพียร ในการติดตามข้อมูลข่าวสารสาธารณะและการเมืองอย่างต่อเนื่อง

สม่ำเสมอ และมีความมุ่งมั่นที่จะทำความเข้าใจในหน้าที่ของความเป็นพลเมืองดี นอกจากนี้ยังรวมถึงความเพียรในการช่วยประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ และอธิบายหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้คนในชุมชนได้เรียนรู้อย่างถ่องแท้

3. W = Watchfulness (ความตื่นตัวและระมัดระวัง) การประยุกต์ใช้สติพละหรือกำลังแห่งสติ เพื่อให้รู้เท่าทันข้อมูลสร้างความตื่นตัวในการตระหนักรู้ถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของตนเองในฐานะพลเมือง รวมถึงมีความระมัดระวังโดยใช้สติและเหตุผลไตร่ตรองก่อนแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และสามารถแยกแยะข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงออกจากข่าวลือหรือข้อมูลเท็จได้

4. I = Inner Balance & Impartiality (ความเป็นกลางและสมดุลทางจิตใจ) การประยุกต์ใช้สมาธิพละหรือกำลังแห่งสมาธิ เพื่อช่วยให้จิตใจมั่นคงสามารถรักษาความสมดุลทางอารมณ์ โดยควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อต้องเผชิญหน้ากับความเห็นทางการเมืองที่แตกต่าง และมีความตั้งมั่นที่จะพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีความเป็นกลางและเที่ยงธรรมทำให้เกิดความมั่นคงในหลักการประชาธิปไตยแม้ในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง

5. T = Thinking for the Common Good (การคิดคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม) การประยุกต์ใช้ปัญญาพละหรือกำลังแห่งปัญญา ในการคิดวิเคราะห์นโยบายทางการเมืองอย่างมีเหตุผลเพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบของนโยบายนั้น ๆ โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างชัดเจน และมีความสามารถในการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจทางการเมืองที่ถูกต้อง

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่า ประชาชนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มีระดับการรับรู้ทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ขณะเดียวกันระดับการศึกษาหลักพละ 5 ก็ปรากฏในระดับมากเช่นกัน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า หลักพละ 5 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ทางการเมืองในระดับสูง สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การนำหลักพละ 5 มาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ทางการเมือง ควรเน้นการสร้างเชื่อมั่นด้วยเหตุผล การสื่อสารข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ การปลูกฝังความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง การเปิดรับและจัดการกับความเห็นที่หลากหลายอย่างมั่นคง ตลอดจนการส่งเสริมการใช้วิจารณญาณในการคัดเลือกผู้นำทางการเมืองอย่างรอบคอบ จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรมีนโยบายส่งเสริมการกล่อมเกลางานการเมืองและเผยแพร่กลไกตรวจสอบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยบนพื้นฐานของเหตุผล

2) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรมีนโยบายเชิงรุกในการให้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักในบทบาทพลเมืองอย่างสม่ำเสมอ

3) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรพัฒนานโยบายจัดกิจกรรมฝึกทักษะการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างสติและป้องกันความผิดพลาดในการแสดงออกทางการเมือง

4) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรมีนโยบายสร้างความสามัคคีและกลไกจัดการความขัดแย้ง เพื่อให้ชุมชนยอมรับความเห็นต่างและควบคุมอารมณ์ได้อย่างสร้างสรรค์

5) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรสนับสนุนนโยบายจัดเวทีสาธารณะที่เท่าเทียม เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้ปัญญาเปรียบเทียบนโยบายก่อนการตัดสินใจ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรดำเนินโครงการให้ความรู้ด้านกฎหมายเลือกตั้งและสิทธิพลเมือง เพื่อปลูกฝังศรัทธาในระบบประชาธิปไตยด้วยปัญญา

2) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรพัฒนาช่องทางสื่อสารที่เข้าถึงง่ายและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ทางการเมืองของประชาชน

3) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสติและการรู้เท่าทันสื่อ ช่วยให้ประชาชนวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนเผยแพร่

4) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรจัดตั้งศูนย์หรือกลไกประนีประนอมความเห็นต่างในชุมชน เพื่อเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นกลางในการอยู่ร่วมกัน

5) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ควรจัดเวทีแสดงวิสัยทัศน์ให้นักการเมืองนำเสนอนโยบายอย่างโปร่งใส เพื่อให้ประชาชนใช้ปัญญาคัดเลือกผู้นำที่มีคุณภาพ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมหมวดอื่น ๆ นอกเหนือจากหลักพละ 5 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

2) ศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในบริบทพื้นที่ต่าง ๆ

3) วิเคราะห์ปัจจัยและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่นเชิงลึก ในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย และพื้นที่ต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

กมล สุขพาณิข. (2532). ระบบการเมืองเปรียบเทียบ. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- กลุ่มงานสารนิเทศสำนักประชาสัมพันธ์. (2562). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2554). *การคิดเชิงสังเคราะห์*. กรุงเทพมหานคร: ชัดเชส มีเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. *การคิดเชิงประยุกต์*. สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2567, จาก https://www.Novabizz.com/NovaAce/Intelligence/Thinking_Applicative.
- คงชิต ชินสิญจน์. (2563). *แนวทางการพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่น: กรณีศึกษาพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์, 2541.
- เชาวนะ ไตรมาศ. (2546). *รัฐธรรมนูญกับการออกแบบการเมืองใหม่ในศาลรัฐธรรมนูญไทย สถานการณ์การปฏิรูปการเมือง*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี.เพรส จำกัด.
- เทพพนม เมืองแมน และสรวง สุวรรณ. (2540). *พฤติกรรมองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- เทศบาลตำบลบ้านกล้วย. *ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลทั่วไปและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2567. จาก <https://www.bankluai.go.th/content/information/1>.
- ธนัชชัย สิงห์มัตย. *การคิดเชิงประยุกต์*. Gotoknow. สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2567. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/500910>.
- ประสาร อังกนิพนธ์. (2550). *วิกฤตการณ์การเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปรีชา เรืองจันทร์. (2560). *การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม Politics, Economy and Society*. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พระชินกร สุจิตโต (ทองดี). (2564). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. คุษณินพนธ์ปรัชญาคุษณินพนธ์บัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.
- พระไพรีธตฺร พรหมสโร (เนื่อทอง). (2567). *การประยุกต์หลักพละ 4 กับบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นสำหรับการพัฒนาชุมชนในเทศบาลตำบลจักราช จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.
- พระมหาชาติเชื้อ วชิรญาโณ (ประเสริฐไทย). (2564). *การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.
- แพรวภาวรา เขียวชะอุ่ม. *การประยุกต์องค์ความรู้สู่ชุมชนเป้าหมาย*. 28 มิถุนายน 2567. จาก https://pws.npru.ac.th/praeapat/system/20231102130648_81bef8f0601216a21d2fc788923c

82b3.pdf.

รังสรรค์ หอมหวล. (2558). *สถานะปัจจุบันของประชาธิปไตยไทยในการเมืองและสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ราชกิจจานุเบกษา. (6 เมษายน 2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก.

วรินทร์ จินดาวงศ์. (2566). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ. *คุณวุฒิพนธ์ปริญาปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วัฒนา อัครพาณิชย์. (2560). *การเมืองเรื่องของเรา*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท.

ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ. (2529). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมชาติ ไตรรักษา. (2558). *การประยุกต์หลักการบริหารเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2564). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 43. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมนึก ภัททิยธนี. (2565). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 13. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สมศักดิ์ เกียรติแก้ว. (2526). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มินตราการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุโขทัย. (2563). *ประกาศรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านกล้วย*. (อัครลำเนา).

สิน พันธุ์พินิจ. (2547). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจูนพลับลิชชิง จำกัด.

สุรพล สุยะพรหม และสุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุหทัยา สินชัย. (2567). การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เสรี ช้างภัย. (2551). *การรับรู้ทัศนคติและความตั้งใจในการเกิดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์*. ยะลา: วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร.

Banducci, G. E., & Karp, K. M. (2007). *Cognitive Mobilization: A New Approach to Political Participation*. London, UK: Routledge.

Best, J. W. (1981). *Research in education*. New Jersey: Prentice-Hall.

- Denk, T. S., & Olson, M. (2018). Political Awareness, Concept and Measurement. *Paper presented for ECPR General Conference*. Hamburg 2018. p. 8.
- Diamond, L., & Plattner, M. C. (2015). *Democracy in Decline*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice–Hall.
- Lane, R. E. (1962). *Political Ideology*. New York: The Free Press.
- Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale*. New York: Wiley and Son.
- Schön, D. A. (1983). *The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action*. New York: Basic Books.
- Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Doubleday.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. 2nd ed. New York: Harper and Row.
- Zaller, J. R. (2003). *The Nature and Origins of Mass Opinion*. New York: Cambridge University Press.